

[Larsen (Bjerre).]

ligt stillede og ikke mindst under de nuværende Produktionsforhold, hvor et Landbrug maa klare sig igennem med Avlen af egne Produkter, hvorfor Udstykningen ogsaa gennem en Aarrække har stilet efter at oprette Brugene saa store, at de var selvforsynende. Der bør derfor ogsaa nu stiles efter at gøre de Forsømmelser, som der laa i den første Jordlovgivning, gode, nemlig derved at der skaffes mere Jord frem til de alt for smaa Brug, der dengang oprettedes. Det siges ganske vist fra flere Sider, at det ikke er nødvendigt med Tillægsjord til de mindre Landbrugere; de kan jo gaa over til Produktion af Havesager og Gartneriprodukter.

Jeg indrømmer, at for de enkelte, der har gjort det, er det vel ikke daarligt, men hvis alle vore 50 000 Jordbrugere med det lille Areal slog ind paa denne Produktion, gad jeg nok se Resultatet. Jeg ved ogsaa, at mange af disse smaa Landbrugere er henvist til at tage andet Arbejde; det betyder, at de fylder op i Lønarbejdernes Rækker, og disses Rækker burde ikke fyldes fra den Side. Jeg ved ogsaa, at mange af disse Smaabrugere maa se at finde et eller andet af anden Art, der kan give lidt ekstra Indtægt og hjælpe lidt til at stive Hesteholdet af, for de skal jo have Trækraft. Tidligere har de kunnet faa noget Mælkekørsel og Kørsel med Sten og Grus til Kommunens Veje, men ogsaa det er forsvundet, idet Automobilene nu til Dels besørger denne Kørsel. Tidens Løsen er derfor Fremskaffelse af Tillægsjord, men det gaar alt for langsomt, hvis der ikke træffes ekstraordinære Foranstaltninger.

Som jeg allerede har nævnt, er der op igennem Aarene paa Statsjord og privat indkøbt Jord kun oprettet 3 590 Tillægsparceller, hvilket viser Berettigelsen af Husmændenes Krav til Lovgivningsmagten om en dybtgaaende Løsning af Spørgsmaalet. Derfor har mit Parti Gang paa Gang hævdet, at kan Jorden til dette Formaal ikke skaffes paa anden Maade, maa der kræves Jordafstaaelse af de Ejendomme, der er over en vis Størrelse, og hvis Jord er vel beliggende for Afgivelse af Arealer til Formaalet. Af den Del af Befolkningen, der har nogen Sympati for Tanken, bliver det fremhævet, at det er de noget større Landbrug, der skal afgive Jorden, og at der ikke bør tages Jord fra Gaarde under 40 000 Kr.s Grundværdi. Alene det, at Grænsen flyttes fra 25 000 Kr.s Grundværdi til 40 000 Kr., betyder, at en stor Part af Smaaejendommene ikke faar Jord, og for de store Brugs Vedkommende betyder det som Regel, at der

bliver endnu mindre Tillægsjord til Udstykning. Jeg kan saaledes nævne, at jeg som Medlem af Statens Jordlovsudvalg har været med til at lave en Udstykning paa en Gaard, hvis Areal var ca. 450 Tdr. Land; der blev her 31 nye Brug, medens der kun var Trang til 2 Tillægsparceller. Jeg har derimod i adskillige Tilfælde medvirket til at gennemføre Udstykninger paa Gaarde paa 30 000 Kr.s Jordværdi og derunder, der har givet 5—10 Tillægsparceller pr. Gaard. Det vil derfor være afgørende for Spørgsmaalets heldige Ordning, at der kan skaffes Jord fra de dertil egnede Gaarde, og det er det, Lovforslaget tilsigter.

Med Hensyn til Oprettelsen af nye Brug er Tiden vanskelig, men den Tale, der føres om, at der er Jord nok, er alligevel meget uholdbar. Den Jordmængde, som Jordlovsudvalget ligger inde med, og som er udstykningsmoden, er ikke overvældende. For saa vidt angaar Strækningen fra den gamle Grænse op gennem Jylland, vil man ikke møde Arealer før Vildmosearealerne og de inddæmmede Arealer ved Øland, der dog ikke egner sig til Udstykning endnu. For Øernes Vedkommende er Forholdet til Dels det samme. I Sønderjylland er der en Del Arealer, men en stor Del af disse er heller ikke udstykningsmodne. Skal Landboudommen holdes fast ude paa Landet, hvad vel de fleste er enige om vil være det bedste for Landbruget, maa der skabes en Jordreserve, saa Ungdommen har noget at se hen til.

Jeg vil lige pege paa den Betydning, som Jordreformen af 1919 havde. Den gav i 1921—22 424 Brug, i 1922—23 656 Brug, i 1923—24 627 Brug, i 1924—25 411 Brug, i 1925—26 603 Brug, i 1926—27 506 Brug, i 1927—28 436 Brug, og saa slap Jordreserven op. I 1928—29 oprettedes der kun 269 Brug med Statslaan, og herefter ligger Antallet af Brug paa Statsjord fra 1928—29 til 1940 i Gennemsnit paa ca. 250 aarlig indtil 1941—42, da Antallet gaar ned til 72 for gennem Aarene til 1944—45 gradvis at synke til kun 36. Det er den Situation, vi staar i i Dag, og den er meget uheldig. Vi har, som jeg før nævnte, en dygtig og interesseret Ungdom med en fortrinlig faglig Uddannelse. Men denne Ungdom vil med vaagen Interesse følge med i, hvad der sker herinde paa Rigsdagen med det Lovforslag, der er til Behandling her i Dag, og den vil være interesseret i, at der paabegyndes et Arbejde for at skabe en Jordreserve i Lighed med, hvad der skete for 29 Aar siden.

Efter den første Udstykningslov fra 1899 — det er jo mange Aar tilbage i Tiden — er der her i Landet oprettet godt 12 000